

Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ

Ι.ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ.

..Ο ήλιος δεν είχε
προλάβει ακόμη
ν' ανατείλει στην
αρχοντική πόλη
του Ναυπλίου

όταν ο ιερέας του
Αγίου Σπυρίδωνα
άρχισε να
χτυπάει την
καμπάνα για την
πρωινή
λειτουργία. Ο
55χρονος
κυβερνήτης της
Ελληνικής

Πολιτείας Ιωάννη
ς
Καποδίστριας έχει
ι ήδη ξυπνήσει
και ετοιμάζεται
να πάει στην
εκκλησία
φορώντας το
επίσημο ένδυμά
του.

Βάζει το τσόχινο
παλτό, παίρνει
στο χέρι το
καπέλο και τα
γάντια που
προσέδιδαν
ακόμη
μεγαλύτερη
επισημότητα και

βγαίνει από το
σπίτι. Στην
είσοδο τον
περιμένουν οι
άνδρες της
ασφάλειάς του.

Ο έμπιστος
31 χρονος
Γεώργιος

Κοζώνης που
έχει χάσει το ένα
του χέρι στον
Εθνικοαπελευθερ
ωτικό αγώνα του
1821 και ο
οπλίτης
Δημήτριος
Λεωνίδης που
προστέθηκε

πρόσφατα στη
φύλαξή του.

Ξεκινούν με τα
πόδια για τον
ιερό ναό. Όσο
περισσότερο
πλησιάζουν, τόσο
πιο κοντά στο
θάνατο έρχεται ο

πρώτος τη τάξει
πολίτης της
νεοπαγούς
κρατικής
οντότητας.

Σε λίγη ώρα, ο
κυβερνήτης θα
κείτονταν
νεκρός. Το

ημερολόγιο
γράφει Κυριακή
27 Σεπτεμβρίου
1831.

Οι πρώτες
αχτίδες του
ήλιου έχουν
αρχίσει ήδη να
λούζουν την
γραφική πόλη και

οι τρεις άνδρες
περπατούν
απολαμβάνοντας
το φθινοπωρινό
πρωινό. Στο
δρόμο
συναντιούνται
τυχαία με τον
Κωνσταντίνο
Μαυρομιχάλη και

με τον ανιψιό του
Γιώργη που έχουν
ήδη πάρει
απόφαση να
βγάλουν από τη
μέση τον
Καποδίστρια,
καθώς είναι
αυτός που
κατέπνιξε τη

στάση που
οργάνωναν στη
Μάνη κατά της
επίσημης
ελληνικής
κυβέρνησης και
κυρίως, είχε
στείλει στη
φυλακή τον
γενάρχη της

οικογένειας,
Πετρόμπεη
Μαυρομιχάλη

Όλο το Ναύπλιο
γνώριζε την
αντιδικία του
κυβερνήτη με
τους

Μαυρομιχαλαίους

, φεουδάρχες από
τη Μάνη που
διέθεταν ισχυρή
δύναμη και
επιρροή καθώς
ήταν κοινό
μυστικό ότι πίσω
τους κρύβονταν
οι δύο από τις
τρεις

«προστάτιδες
δυνάμεις» της
εποχής, η Αγγλία
και η Γαλλία, εν
αντιθέσει με τη
Ρωσία που
συμπαραστεκόταν
στον πάλαι ποτέ
υπουργό
Εξωτερικών της,

Ιωάννη

Καποδίστρια.

Προκειμένου να

αντιληφθούμε

καλύτερα τα όσα

συνέβησαν

εκείνο το πρωινό

θα πρέπει αρχικά

να κατανοήσουμε

τα όσα

προηγήθηκαν.
Από την άνοιξη
του 1830 ο
Καποδίστριας
είχε επιχειρήσει
να αφαιρέσει τα
προνόμια ως
προς τους
δασμούς και τη
φορολογία που

είχαν οι
Μανιάτες από
την περίοδο της
Τουρκοκρατίας.

Τον Απρίλιο του
ίδιου έτους οι
Μαυρομιχαλαίοι,
ως τοπικοί
ηγεμόνες,

συγκροτούν
παράτυπη
Προσωρινή
(Διοικητική)
Επιτροπή, με
έδρα την
Αρεόπολη της
Λακωνίας
(γνωστή τότε ως
Τσίμοβα ή

Τζίμοβα).

Τρέπουν σε φυγή
τους

κυβερνητικούς
υπαλλήλους που
είχαν μεταβεί για
τη συλλογή των
φόρων και
αρπάζουν τις
προσόδους του

τοπικού
τελωνείου.

Τον Δεκέμβριο
ξεσπούν ταραχές
στο Λιμένι.

Διώχνεται
βιαίως ο
έκτακτος
Επίτροπος

(νομάρχης) Κάτω
Μεσσηνίας,
Ιάκωβος
Κορνήλιος, και οι
στασιαστές
σχεδιάζουν τώρα
να ανατρέψουν
με κίνημα τον
εκλεγμένο από
την Γ'

Εθνοσυνέλευση
κυβερνήτη,
Ιωάννη
Καποδίστρια.

Ο αρχηγός του
κράτους δεν έχει
άλλη επιλογή από
την ανοιχτή
σύγκρουση με την

ισχυρή φαμίλια.

Στις 23

Ιανουαρίου 1831

συλλαμβάνει τον

γενάρχη τους,

τον 66χρονο

Πετρόμπεη

Μαυρομιχάλη.

Με συνοπτικές

διαδικασίες τον

ρίχνει σε ένα
κελί του
βραχώδους
φρούριου του Ιτς
– Καλέ
(Ακροναυπλία) με
την κατηγορία
της εσχάτης
προδοσίας για
υποκίνηση σε

στάση κατά του
κυβερνήτη. Όταν
γνωστοποιείται
στη Μάνη ότι ο
Πετρόμπεης
φυλακίστηκε, ο
αδελφός του
Κωνσταντίνος
τρέχει στο
Ναύπλιο

προκειμένου να
μεριμνήσει ώστε
να αφεθεί
ελεύθερος. Όλες
οι σχετικές
προσπάθειες
όμως πέφτουν
στο κενό.

Ακόμη και η

μητέρα του
έγκλειστου, η
γριά

Μαυρομιχαλιάνισ
σα που ήταν γύρω
στα 90 πήγε στον
Καποδίστρια
προκειμένου να
τον πείσει να
δεχθεί τον

κρατούμενο γιο
της και να
συνομιλήσουν
προκειμένου να
εκτονωθεί η
κατάσταση.

Η φυλάκιση του

Πετρομπέη
Μαυρομιχάλη
εξόργισε την
οικογένειά του
που αποφάσισε
να δολοφονήσει
τον κυβερνήτη.
Πράγματι το
ραντεβού
κλείστηκε για τις

26 Σεπτεμβρίου
στην οικία του
κυβερνήτη και
υπό την παρουσία
του Ρώσου
ναυάρχου Πέτρου
Ρίκορντ που ένα
μήνα νωρίτερα
είχε καταστείλει
εξέγερση του

Ανδρέα Μιαούλη
κατά του
Καποδίστρια. Η
συνάντηση όμως
αυτή έμελλε να
μην
πραγματοποιηθεί
ποτέ. Κι αυτό
γιατί ο
πολύπειρος

πολιτικός έτυχε
εκείνο το πρωινό
να διαβάσει ένα
άρθρο σε
βρετανική
εφημερίδα που
κατέκρινε την
πολιτική του,
κάτι που τον είχε
εξοργίσει.

Όταν η φρουρά
του Ιτς – Καλέ
έφερε μπροστά
του

σιδηροδέσμιο τον
Πετρόμπεη
Μαυρομιχάλη,
εκείνος
αρνήθηκε να τον

δει. Ο γενάρχης
ένιωσε βαθιά
ταπεινωμένος.
Θεώρησε ότι τον
διαπομπεύουν
κυκλοφορώντας
τον στα σοκάκια
του Ναυπλίου
σιδηροδέσμιο
χωρίς τελικά να

τον συναντήσει ο
αρχηγός του
κράτους.

Στο γυρισμό για
το κελί ζητάει
από τους
φύλακες να
περάσουν
μπροστά από το

σπίτι του
δευτερότοκου
γιου του Γιώργη
και του αδελφού
του
Κωνσταντίνου.
Εκείνοι δεν του
χαλάνε χατίρι.
Όταν φτάνει
κάτω από το

παράθυρο
φωνάζει
τρέμοντας από
οργή: «Γεια σας
μωρέ 'σεις
παιδιά».

Ο γιος και ο
αδελφός του
αναγνωρίζουν τη

φωνή και
τρέχουν να τον
δουν. «Τι κάνεις;»
τον ρωτούν με
αγωνία. «Να, τα
βλέπετε» θα τους
απαντήσει ο
Πετρόμπεης
δείχνοντας τις
χειροπέδες. Με

Ας δούμε τώρα
αναλυτικά τα
γεγονότα εκείνου
του μοιραίου
πρωινού της
27ης
Σεπτεμβρίου
1831. Είχαμε
μείνει στο σημείο
που ο

Καποδίστριας
κατευθύνεται
προς την
εκκλησία με τους
σωματοφύλακές
του και
συναντάται
αναπάντεχα με
τους δολοφόνους
του σε κάποιο

από τα
διασταυρούμενα
σοκάκια του
Ναυπλίου.

Αφού τον
χαιρετούν
βγάζοντας τα
φέσια τους,
χωρίς να πουν

κουβέντα,
επιταχύνουν το
βήμα
προκειμένου να
φθάσουν πρώτοι
στην είσοδο του
ιερού ναού και να
τον περιμένουν.

Βγάζει το

καπέλο για να
μπει στον Άγιο
Σπυρίδωνα και
ετοιμάζεται να
κάνει το σταυρό
του όταν ο
Κωνσταντίνος
Μαυρομιχάλης
τον αρπάζει από
τ' αριστερό του

χέρι, βγάζει από
την καμπαρντίνα
το όπλο και τον
πυροβολεί στη
βάση του κρανίου

Το ερώτημα που
μένει μέχρι και
σήμερα
αναπάντητο είναι

γιατί δεν τον
σκότωσαν όταν
βρέθηκαν τυχαία
μπροστά του,
αλλά αποφάσισαν
να τελέσουν την
αποτρόπαια
πράξη στον Άγιο
Σπυρίδωνα που
είχε κόσμο και θα

ήταν πιο
δύσκολο. Όπως
και να 'χει,
έκριναν σκόπιμο
να στήσουν
καρτέρι στην
είσοδο, την ώρα
που θα έμπαινε
να εκκλησιαστεί.
Ο Κωνσταντίνος

Μαυρομιχάλης
στέκεται δεξιά
από την πόρτα
και ο νεαρός
Γιώργης ένα βήμα
πιο μέσα.

Από τις
μετέπειτα
καταθέσεις
προκύπτει ότι

εκείνη την ώρα
βρισκόντουσαν
επίσης εκεί τα
δύο άτομα που
είχαν

επιφορτιστεί με
την επιτήρηση
των

Μαυρομιχαλαίων
για λογαριασμό

της πολιτείας,
αφενός για να
μην

προχωρήσουν σε
κάποια έκνομη

πράξη και

αφετέρου για να
τους

προστατέψουν
από τυχόν

προβοκατόρικη ή
άλλης μορφής
επίθεση (αν και ο
ένας εκ των δύο
επιτηρητών, ο
Γιάννης
Καραγιάννης,
είχε ταχθεί με το
μέρος τους τις
τελευταίες 40

μέρες που τους
παρακολουθούσε)
, ένας λοχαγός με
το επώνυμο
Κουτσιαφόπουλος
που εκείνη την
ώρα πήγαινε
σπίτι του, δύο
ξένοι περιηγητές,
ένας άγνωστος

νέος που
φορούσε
φουστανέλα και
ένας ζητιάνος,
κάτι ασυνήθιστο
για εκείνη την
ώρα.

Ανάμεσα στα
πολλά

ερωτηματικά
αυτής
της δολοφονίας ε
ίναι για ποιο λόγο
δεν κλήθηκε
ποτέ στο
δικαστήριο να
καταθέσει αυτός
ο ζητιάνος αν και
ήταν αυτόπτης

μάρτυρας του
τραγικού
συμβάντος.

Παράλληλα μέσα
στην εκκλησία
βρισκόντουσαν οι
επίτροποι
Μητρόπουλος
και Νικολάου, ο

στρατηγός

Βαλτινός, ο Ι.

Σαράντου, ο Π.

Σκούρας και ένας
ένοπλος

υπαξιωματικός

με το επώνυμο

Βούλγαρης, μαζί

με άλλα 5 – 6

άτομα. Απέναντι

από το ναό
στεκόταν στο
παράθυρο του
σπιτιού της μια
γυναίκα του
Ναυπλίου, η
Παρασκευούλα,
ενώ στο
παράθυρο της
δικής του οικίας

καθόταν εκείνη
την ώρα ο
υπουργός
Στρατιωτικών
Παναγιώτης
Ρόδιος.

Πλησιάζοντας
στον ιερό ναό ο
Καποδίστριας,
προς στιγμήν

ένιωσε μια
ταραχή
βλέποντας τους
Μαυρομιχαλαίους
να στέκονται
στην είσοδο.

Το πιθανότερο
είναι να έκανε
κακές σκέψεις

στο μυαλό του,
αλλά δεν τον
πτόησαν. Βαθιά
μέσα του πίστευε
ότι δεν θα
τολμούσαν να τον
χτυπήσουν. Σε
όσους τον
συμβούλευαν να
προσέχει,

απαντούσε ότι

«εάν

οι Μαυρομιχαλαίο

ι θέλουν να με

δολοφονήσουν ας

με

δολοφονήσουν.

Τόσο το

χειρότερον δί'

αυτούς. Θα έλθη

κάποτε η μέρα
κατά την οποία
οι Έλληνες θα
εννοήσουν την
σημασία της
θυσίας μου».

Βγάζει το καπέλο
για να μπει στον
Άγιο Σπυρίδωνα

και ετοιμάζεται
να κάνει το
σταυρό του όταν
ο Κωνσταντίνος
Μαυρομιχάλης
τον αρπάζει από
τ' αριστερό του
χέρι, βγάζει από
την καμπαρντίνα
το όπλο και τον

πυροβολεί στη
βάση του
κρανίου. Σχεδόν
ταυτόχρονα, ο
ανιψιός του
Γιώργης μπήγει
το μαχαίρι στα
δεξιιά της
βουβωνικής
χώρας.

Ο δε Καραγιάννης
που υποτίθεται
ότι θα έπρεπε να
επιτηρεί τους
δύο Μανιάτες
αντί να στραφεί
κατά πάνω τους,
πυροβολεί κι
εκείνος τον

κυβερνήτη αλλά
αστοχεί. Είπαμε,
τις
προηγούμενες
εβδομάδες είχε
αλλάξει
«στρατόπεδο».

Η δική του
σφαίρα είναι

αυτή που
βρίσκεται
σφηνωμένη μέχρι
και σήμερα στη
δεξιά πλευρά της
εισόδου του ναού
και μπορεί να την
δει ο επισκέπτης.

Λιντσάρισμα μέχρι θανάτου

Ο Ιωάννης
Καποδίστριας δεν
προλαβαίνει να
αρθρώσει ούτε
λέξη. Σωριάζεται
πάνω στον

μονόχειρα
σωματοφύλακά
του, ο οποίος τον
αφήνει να πέσει
μαλακά στο
έδαφος ώστε να
μπορέσει να
κυνηγήσει τους
φονιάδες.
Πράγματι,

καταφέρνει να
πυροβολήσει τον
Κωνσταντίνο
Μαυρομιχάλη. Το
βόλι τον βρίσκει
ξυστά στην
πλάτη. Όλοι
έχουν βγει έξω
να δουν τι γίνεται.

Άνδρες και
γυναίκες από το
εκκλησίασμα
καταδιώκουν
τους δράστες και
εξαπολύουν
κατάρρες, ενώ ο
στρατηγός
Φωτομάρας που
ακούγοντας τις

φωνές έχει
προβάλλει στο
παράθυρο του
σπιτιού του,
αντιλαμβανόμενο
ς τι έχει συμβεί
αρπάζει το όπλο
του,
σημαδεύοντας
τον Κωνσταντίνο

Μαυρομιχάλη την
ώρα που τρέχει
να ξεφύγει και
τον ξαπλώνει στο
έδαφος βαριά
τραυματισμένο. Ο
όχλος μαζεύεται
γύρω του και
αρχίζει να τον
χτυπάει σε όλο

το σώμα με μανία.

Λίγα λεπτά
αργότερα θα
αφήσει την
τελευταία του
πνοή αλλά ο
κόσμος δεν
ικανοποιείται.

Τον σέρνει μέχρι

την πλατεία του
Πλάτανου και
κατόπιν τον
ρίχνει από τα
ψηλά τείχη του
φρουρίου στη
θάλασσα.

Άσυλο στη γαλλική πρεσβεία

Ο ανιψιός του
από την άλλη
πλευρά
καταφεύγει
πανικόβλητος
στην γαλλική
πρεσβεία. Ζητά

άσυλο από τον
πρεσβευτή Ρουάν
φωνάζοντας πως
«ο τύραννος
πέθανε από τα
χέρια μου και τα
χέρια του θείου
μου. Σας
παρακαλώ,
προστατέψτε με».

Κατά πολλούς
δεν επελέγη
τυχαία η
συγκεκριμένη
διπλωματική
οικία, αφού η
Γαλλία είχε
αναμειχθεί τον
προηγούμενο

καιρό σε μια
σειρά από
μηχανορραφίες
εναντίον του
Καποδίστρια.
Οι Ναυπλιώτες
έχουν κυκλώσει
την πρεσβεία και
ζητούν να τους
παραδοθεί ο

έτερος
δολοφόνος. Οι
ώρες περνούν,
αλλά απάντηση
δεν παίρνουν. Στο
μεσοδιάστημα
προκειμένου να
μην βυθιστεί το
ελληνικό κράτος
στο χάος, η

Γερουσία
συστήνει μια
προσωρινή
τριμελή
Διοικούσα
Επιτροπή ως
αντικαταστάτρια
του Καποδίστρια
στην οποία
μετέχουν ο

αδελφός του
θανόντος
Αυγουστίνος, ο
Θεόδωρος
Κολοκοτρώνης
και ο Ιωάννης
Κωλέττης.

Οι απειλές των
Άγγλων

Οι πρωτοφανεείς
απειλές των
Άγγλων και ο
εξαιρετικά
ύποπτος ρόλος
των Γάλλων

Ο πρέσβης της
Αγγλίας ζητά από
τους τρεις να
λάβουν αυστηρά
μέτρα κατά του
εξεγερμένου
όχλου ώστε να
κατασταλούν οι
κινητοποιήσεις

και πως εάν δεν
το πράξουν θα
διακόψει τις
διπλωματικές
σχέσεις. Αν μη τι
άλλο εξίσου
ύποπτος είναι και
ο ρόλος που
διαδραμάτισαν οι
Άγγλοι.

Αν και έχουν
περάσει 188
χρόνια, τα αρχεία
του Foreign Office
που αφορούν τη
δολοφονία
Καποδίστρια
εξακολουθούν να
χαρακτηρίζονται

άκρως απόρρητα
και δεν έχουν δει
το φως της
δημοσιότητας. Τι
έχουν άραγε να
κρύψουν και
κρατούν τα
έγγραφα ως
επτασφράγιστο
μυστικό;

Έξω από την
γαλλική
πρεσβεία η
κατάσταση είναι
έκρυθμη. Ως
εκπρόσωπος της
κυβερνητικής
τριανδρίας
μεταβαίνει εκεί ο

φιλέλληνας
Πορτογάλος
συνταγματάρχης
Αντόνιο
Φιγκουέιρα
ντ'Αλμείντα που
ζητάει από τον
φονιά να
παραδοθεί. «Εάν
το πράξεις θα

έχεις μια δίκαιη
δίκη. Εάν όχι δεν
μπορώ να
εγγυηθώ την
ασφάλειά σου»
του ξεκαθαρίζει.
Ο Γιώργης
Μαυρομιχάλης
αναγκάζεται να
παραδοθεί.

φυλακίζεται
αρχικά στο
Μπούρτζι και
λίγες μέρες
αργότερα στο Ιτς
– Καλέ. Θα
βρεθεί πολύ
σύντομα ενώπιον
έκτακτου
στρατοδικείου αν

και κάτι τέτοιο
ήταν αντίθετο με
το Σύνταγμα της
εποχής εκείνης.

Έδωσε ο ίδιος
διαταγή να τον
σκοτώσουν

Στη δίκη θα γίνει

γνωστό από
ορισμένες
καταθέσεις ότι ο
γαλλικός
στρατός που
βρισκόταν στην
Πελοπόννησο όχι
μόνο είχε
υποσχεθεί να
βοηθήσει τους

συνωμότες στη
φυγάδευσή τους,
αλλά στόχευε και
στην κατάληψη
της εξουσίας.

Ο

κατηγορούμενος
έριξε όλη την
ευθύνη στον

νεκρό θείο του,
αλλά δεν έπεισε
τους
στρατοδίκες. Θα
καταδικαστεί σε
θάνατο διά
τυφεκισμού και
θα εκτελεστεί 10
Οκτωβρίου του
1831. Το θέαμα

παρακολουθούσε
θλιμμένος ο
πατέρας του
Πετρόμπεης
Μαυρομιχάλης
από το κελί. Το
παιδί του τον
χαιρέτησε από
μακριά και
διέταξε ο ίδιος

«πυρ»!

Όσον αφορά τον
φρουρό

Καραγιάννη που
πυροβόλησε κι
αυτός τον

Καποδίστρια, αν
και

καταδικάστηκε
σε θάνατο η
ποινή του δεν
εκτελέστηκε. Και
αυτό γιατί
αναίρεσε την
αρχική κατάθεσή
του και
στράφηκε κατά
των

Μαυρομιχαλαίων.
Έξι μήνες
αργότερα
κυκλοφορούσε
ελεύθερος ενώ ο
άλλος φρουρός, ο
Γεωργίου,
καταδικάστηκε
σε δεκαετή
καταναγκαστική

εργασία επειδή
αν και γνώριζε το
σχέδιο της
δολοφονίας δεν
το κατήγγειλε
στις αρχές.

Γεώργιος
Σαρρής

δημοσιογράφος.

I · A ·
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ
ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ
ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝΘΑΔΕ ΚΕΙΤΑΙ Ο ΚΟΜΗΣ ΑΥΤΟΚΤΟΜΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ
ΕΓΓΕΝΟΝΤΟΣ ΤΩΝ 6 ΜΑΡΤΙΟΥ 1778
ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΥΘΗΣ ΤΩΝ 11 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1810

ΟΙ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΕΙ
ΓΥΝΑΙΚΗΣ ΕΝ ΚΑΛ
ΑΠΟΦΙΣΕΑΙ ΤΗ
ΕΤ
ΝΕΚΡΑΔΕ
ΤΑΒΕΛΑΤΑ ΑΥΤΟΥ ΤΗ

